

6.1. OSMANLI TÜRKÇESİ ALFABESİNDEKİ MATBU HARFLERİ YAZMA

KONU YA HAZIRLIK

1. Yazarak öğrenmenin faydaları nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. "Hüsnühat" ve "güzel yazı" sözleri size neler çağrıştırıyor?

YAZIYA DAİR

Arap yazısının en önemli özelliği sağdan sola doğru yazılmasıdır. Harfler yazıda sağdan sola doğru dizilirken kimi harfler kendisinden sonraki harfle bitişmez, yalın durumunu korur. Kimi harfler ise önden ve sondan bitişir ve bunların yalın biçimi değişir; başta, ortada ve sondaki yazılış biçimleri küçük farklarla da olsa birbirinden ayrılır.

Mertol TULUM, *Osmanlı Türkçesine Giriş*

SIRA SİZDE

1. Aşağıda yazılış yönleri gösterilen harfleri inceleyiniz. Yazılış yönlerine dikkat ederek kalemle üzerinden geçiniz.

2. Aşağıda gölgeli yazıyla verilmiş harfleri üzerinden geçerek yazınız.

ك ك ك ك ك	ز ز ز ز ز	ا ا ا ا ا
گ گ گ گ گ	ژ ژ ژ ژ ژ	ب ب ب ب ب
ڭ ڭ ڭ ڭ ڭ	س س س س س	پ پ پ پ پ
ل ل ل ل ل	ش ش ش ش ش	ت ت ت ت ت
م م م م م	ص ص ص ص ص	ث ث ث ث ث
ن ن ن ن ن	ض ض ض ض ض	ج ج ج ج ج
و و و و و	ط ط ط ط ط	چ چ چ چ چ
ه ه ه ه ه	ظ ظ ظ ظ ظ	ح ح ح ح ح
لا لا لا لا لا	ع ع ع ع ع	خ خ خ خ خ
ی ی ی ی ی	غ غ غ غ غ	د د د د د
	ف ف ف ف ف	ذ ذ ذ ذ ذ
	ق ق ق ق ق	ر ر ر ر ر

YAZIYA DAİR

Görsel 2.1: Güzel yazı örneği
(Mehmet Özçay, Celi Nesih)

Yazı, hafızanın yükünü hafifletir; güzel yazı bunu daha da azaltır (Görsel 2.1). Gözü ve zihni erken yorulmaktan korur; fikrin işle-
mesine, olgunlaşmasına yarar. Sözü dü-
zenler, ifadeyi kuvvetlendirir, dili dizginler;
düşünmeye zaman, düzeltmeye imkân
verir. Kâtibini edip, hattatını zarif yapar;
çeşitli ihtiyaçlara, bunlarla mütenasip yeni
yeni keşiflere yol açar. Kişiye nimet, fakire
devlet, zengine şeref, âleme ziynet, yok-
lukta celis, gurbette enis olur. Yazana nam
verir, okuyana şan.

M. Bedrettin YAZIR, *Kalem Güzeli 1*

2. Aşağıda gölgeli yazıyla ayrı ve bitişik yazılışları verilen harfleri üzerinden geçerek yazınız.

اکمک	اک م ک	الک	أل ک
چاپه	چ ا پ ه	ماصال	م ا ص ال
گرچک	گ ر چ ک	بایراق	ب ا ی ر ا ق
ماشه	م ا ش ه	یازار	ی ا ز ا ر
چوبان	چ و ب ا ن	اینجی	ا ی ن ج ی
گوملک	گ و م ل ک	یگیجه	ی گ ی ج ه
دوگمه	د و گ م ه	صاقسی	ص ا ق س ی
أوستون	أ و س ت و ن	ایشیق	ا ی ش ی ق
اسنک	ا س ن ک	تورونچ	ت و ر و ن چ
چرچوه	چ ر چ و ه	طوپوز	ط و پ و ز
گزگین	گ ز گ ی ن	صومون	ص و م و ن
ماندالینه	م ا ن د ا ل ی ن ه	چارشی	چ ا ر ش ی
چوجوق	چ و ج و ق	آڭلام	آ ڭ ل ا م
طوغری	ط و غ ر ی	سربست	س ر ب س ت
خرچلق	خ ر چ ل ق	هانگی	ه ا ن گ ی
أوزبک	أ و ز ب ک	أكشی	أ ک ش ی

3. Harflerin başta, ortada ve sondaki yazılışlarının gösterildiği ve göl-geli yazıyla verilen aşağıdaki örnekleri üzerinden geçerek yazınız.

مریض	افضل	ضعیف	ضضض	بابا	تاچ	الك	۱۱۱
بسیط	مطلوب	طاش	ططط	طلب	قبول	بال	ببب
لفظ	مظهر	ظلم	ظظظ	قولپ	تپه	پتك	پپپ
جمع	مغفرت	عرف	ععع	حكمت	متره	ترك	تتت
طاغ	مغرب	غربت	غغغ	عبث	كثرت	ثابت	ثثث
معروف	سفر	فطرت	فففف	نسج	مجلس	جكت	ججج
قائناق	صقال	قالق	قققق	گنج	چیچك	چلیك	چچچ
سناك	گوگل	كلمه	ككك	صلح	محبت	حكم	ححح
بگ	هگبه	گرگین	گگگ	خارج	چیچك	حمد	خخخ
بیك	یگی	اوڭجه	ڭڭڭ	مرشد	مدینه	دیش	ددد
سیل	ملل	لگلك	للل	مدد	مذكور	دست	دذذ
افندم	مملكت	ممکن	ممم	مگر	سرت	روزگار	ررر
کزمدن	آنه	نظام	ننن	سکز	عزیز	زیل	ززز
صو	بولوك	وطن	ووو	باغاژ	مژده	ژتون	ژژژ
تكنه	تهلكه	هم	ههه	سوس	سكسن	سن	سسس
آڭلا	كلام	لامبه	لالالا	درویش	شیشه	شكر	ششش
گرچی	آچیق	یشیل	ییی	تخصیص	مصر	صارص	صصص

4. Aşağıda verilen harfleri örnekteki gibi birleştirerek ilgili alana yazınız. (Kırmızıyla gösterilmiş harfler, kendinden sonraki harfle birleşmeyen harflerdir.)

ی ای ا	ت ا م	ب ا ل و ن	چ ا ن ا ق
یایا			
ق ا ز ا ن چ	آ پ ا ر ت م ا ن	خ ا ق ا ن	ص و س ا م
ن ا ن ه	ت ا ز ه	ت ن ه ك ه	ك ر س ت ه
ب ا ل ط ه	ب ا ش ق ه	ك ل پ چ ه	ص ا ن د ا ل ی ه
ب و ل و م	چ و ج و ق	ك و م و ر	چ ا پ ا ق
أ و ر و م ج ك	أ و ز گ و ن	ص و ك و چ	ق و ن و ش م ه
ف ی ر ی ن	ق ی ر ی ق	ب ی ل ی م	س ی و ر ی
ك ی ر ه م ی ت	ا ی ش ی ق ل ی	گ م ی ج ی	ص ی غ ی ن ا ق
ی ا غ م و ر	ب ا ر ی ش	چ ا ل ی ش ق ا ن	س و ه ج ن
ص و ك و ر ه	ط و ل ا پ	ق و ن ی ه	ی و ر غ ا ن